

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่า นายสุบิน พิพรพงษ์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ความเป็นมา

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ร้อง” ได้มีหนังสือลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๑๐๑๕ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ เสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปความได้ว่า นายสุบิน พิพรพงษ์ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในคณะรัฐบาลที่มีพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๕๘/๒๕๓๕ จึงเป็นข้าราชการการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒ นายสุบิน ฯ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง (เป็นบัญชีเดียวกัน) เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ผู้ร้องได้ตรวจสอบแล้วพบว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวยังดำเนินการไม่ถูกต้องตามมาตรา ๒๕๑ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ไม่ยื่นบัญชีพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมียุ่งจริงของทรัพย์สินและหนี้สิน ได้แก่

๑. สิ่งปลูกสร้างอื่นของตนเอง มูลค่า ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๒. คู่มือการจดทะเบียนรถยนต์ของตนเองและคู่สมรส มูลค่า ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓. เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคารของตนเอง จำนวน ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๔. เงินกู้จากสถาบันการเงินอื่นของตนเอง จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

รวมทั้งยังตรวจพบว่า รายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้แสดงไว้ในบัญชีดังกล่าวไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ผู้ร้องจึงได้แจ้งให้นายสุบิน ฯ ทราบและให้โอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว รวม ๔ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือ ลับ ที่ ปช. ๓๕๕ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑

ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือ ลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๑๐๒๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔

ครั้งที่ ๓ ตามหนังสือ ลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๑๖๕๐ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๔

ครั้งที่ ๔ ตามหนังสือ ลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๐๐๖๕ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕

แต่นายสุบิน ฯ ซึ่งแจ้งว่าไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ด้วยตนเอง จึงไม่ทราบรายละเอียด และได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ซึ่งแจ้งเพิ่มเติม สรุปความว่า ตนเป็นนักธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งที่ดินมาแบ่งขายเป็นโครงการๆ ไม่อาจจะจำได้ว่ามีโฉนดใดบ้าง เนื่องจากส่วนใหญ่ได้ขายและโอนไปแล้ว ที่เหลือก็ติดจำนองธนาคาร ส่วนหนี้สินเงินกู้ เงินเบิกเกินบัญชีและตัวสัญญาใช้เงิน นั้นบางธนาคารชำระหนี้หมดแล้วก็ปิดบัญชี ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้และไม่มีการเคลื่อนไหวและไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารในการตรวจสอบ และเมื่อผู้ร้องเชิญให้มาชี้แจงข้อเท็จจริงอีกครั้งในเดือนมกราคม ๒๕๕๕ ก็ไม่มาชี้แจง ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสุบิน ฯ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

คำวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง ปรากฏว่า นายสุบิน พิพรพงษ์ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ถูกร้อง” ไม่ยื่นบัญชี ฯ พร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน ดังนี้ คือ

๑. สิ่งปลูกสร้าง ของตนเอง มูลค่า ๒๐๐ ล้านบาท
๒. คู่มือการจดทะเบียนรถยนต์ของตนเองและคู่สมรส มูลค่า ๘ ล้านบาท
๓. เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมธนาคารของตนเอง จำนวน ๖๐ ล้านบาท
๔. เงินกู้จากสถาบันการเงินอื่นของตนเอง จำนวน ๔๐๐ ล้านบาท

นอกจากนั้นแล้ว ผู้ร้องยังตรวจพบว่ารายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกร้องได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงอีก ซึ่งมีรายการที่สำคัญๆ ดังนี้

๑. “หลักทรัพย์อื่น” ที่ผู้ถูกร้องไม่แสดงนั้น ผู้ร้องตรวจพบหนึ่งแห่ง เป็นของผู้ถูกร้อง มูลค่าสิบเอ็ดล้านห้าแสนสี่หมื่นบาท และอีกหนึ่งแห่ง เป็นของคู่สมรส มูลค่าสิบเอ็ดล้านสี่แสนสี่หมื่นบาท
๒. ในส่วนที่เป็นที่ดินนั้น ผู้ถูกร้องไม่ระบุจำนวนแปลง แต่ระบุมูลค่า จำนวนหนึ่งพันห้าร้อยล้านบาท ซึ่งผู้ร้องตรวจพบที่ดินจำนวน ๓๔ แปลง ส่วนที่ดินของคู่สมรส ผู้ถูกร้องแสดงไว้เพียง ๕ แปลง แต่ผู้ร้องตรวจพบถึง ๒๔ แปลง

๓. สำหรับเงินเบิกเกินบัญชี นั้น ผู้ถูกร้องแสดงไว้ ๖๐ ล้านบาท แต่ผู้ร้องตรวจพบ ๑๕ ล้านบาท ส่วนเงินเบิกเกินบัญชีของคู่สมรส บัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ไม่แสดงรายการไว้ แต่ผู้ร้องตรวจพบจำนวน ๑๖๒ ล้านบาทเกินกว่าบาท

ผู้ร้องได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและให้โอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วรวม ๔ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑ จนถึงครั้งล่าสุดวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าตนไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ด้วยตนเอง จึงไม่ทราบรายละเอียด และต่อมาได้ชี้แจงเพิ่มเติมสรุปความว่า ตนเป็นนักธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ซื้อที่ดินมาแบ่งขายเป็นโครงการๆ ไม่อาจจะจำได้ว่ามีโฉนดใดบ้าง เนื่องจากส่วนใหญ่ได้ขายและโอนไปแล้ว ส่วนหนี้สิน เงินกู้ เงินเบิกเกินบัญชีนั้น บางธนาคารชำระหนี้หมดแล้วก็ปิดบัญชี ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้และไม่มีการเคลื่อนไหวและไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารในการตรวจสอบ และเมื่อผู้ร้องเชิญให้มาชี้แจงเพิ่มเติมอีกครั้งในเดือนมกราคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องก็ไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริง

ตามคำร้องของผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องมีความผิด ๒ กระทั่ง คือ ๑. จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ และเอกสารประกอบ และ ๒. จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

สำหรับความผิดกระทั่งที่ ๑ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยไว้ว่า การไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน นั้น มีผลเช่นเดียวกับการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ เลย ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน และรถยนต์ รวมทั้งเงินกู้จากสถาบันการเงินจำนวนเป็นร้อยๆ ล้านบาท โดยมีได้ชี้แจงเหตุผลที่ตนไม่ได้ยื่นเอกสารเหล่านั้นให้เป็นที่พอใจแก่ผู้ร้อง และไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

ส่วนความผิดกระทั่งที่ ๒ ที่ว่า ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ก็ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงในรายการที่ดินและเงินเบิกเกินบัญชีของตนเอง และคู่สมรส คำชี้แจงของผู้ถูกร้อง พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีน้ำหนักพอเชื่อถือได้ เพราะประการแรก รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของผู้ยื่นบัญชีเป็นการส่วนตัวและโดยตรงที่จะแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งปวง โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย ดังนั้น ผู้ยื่นจึงไม่อาจปิดความรับผิดชอบในเรื่องนี้ออกไปจากตนได้โดยอ้างว่าได้มอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนแล้ว ประการที่สอง ผู้ถูกร้องอ้างว่าตนเป็นนักธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ซื้อที่ดินมาแบ่งขายเป็นโครงการๆ

ไม่อาจจะจำได้ว่ามีโฉนดใดบ้างเนื่องจากส่วนใหญ่ได้ขายและโอนไปแล้วที่เหลือก็ติดจำนองธนาคารพิจารณาแล้วเห็นว่า โดยอาชีพและธุรกิจแล้ว ผู้ถูกร้องย่อมทราบหรือควรจะต้องทราบว่าตนมีอสังหาริมทรัพย์ที่ตนทำการซื้อ - ขายอยู่ ณ ที่แห่งใดบ้างและในปริมาณเท่าไร หากการแสดงรายการคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงไปเพียงเล็กน้อย คำชี้แจงของผู้ถูกร้องก็อาจจะพอรับฟังได้ แต่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้แสดงรายการที่ผิดจากความจริงไปมากเป็นมูลค่านับร้อยล้านบาท ประการที่สาม ข้ออ้างของผู้ถูกร้องที่ว่าเงินเบิกเกินบัญชีและตัวสัญญาใช้เงิน บางกรณีชำระหนี้หมดแล้ว แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้และไม่มีการเคลื่อนไหวนั้น เป็นข้ออ้างซึ่งยากที่จะรับฟังได้ เนื่องจากการกู้ยืมเงินหรือการเบิกเงินเกินบัญชี ผู้กู้ยืมมาย่อมมีภาระผูกพันจะต้องเสียดอกเบี้ยให้แก่ธนาคารผู้ให้กู้ (ซึ่งในกรณีนี้เป็นเงินจำนวนมหาศาล) จึงเป็นการผิดธรรมชาติของนักธุรกิจที่กู้เงินมาเพื่อทำทุนแล้วจะปล่อยทิ้งไว้เฉยๆ โดยความหลงลืมหรือความไม่ใส่ใจในขณะที่ยังต้องชำระค่าดอกเบี้ยอยู่เป็นประจำ ส่วนข้ออ้างของผู้ถูกร้องที่ว่าไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารในการตรวจสอบหนี้สินของตนนั้น ก็ไม่น่าจะเป็นจริง เพราะผู้ถูกร้องได้กู้เงินจำนวนมากจากธนาคารและในความเป็นจริงแล้วธนาคารย่อมจะต้องเอาใจและให้ความร่วมมือกับลูกค้ารายใหญ่ดังเช่น ผู้ถูกร้องรายนี้อย่างเต็มที่ นอกจากนั้นแล้ว ผู้ถูกร้องไม่ยอมรับคำเชิญของผู้ร้องให้มาชี้แจงข้อเท็จจริงในเรื่องเหล่านี้เมื่อเดือนมกราคมปีนี้

ด้วยเหตุผลที่กล่าว จึงวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้แสดงไว้ในบัญชีที่ยื่น และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ